

İsrail-Filistin Savaşında Siyasi Liderlerin X (Twitter) İçeriklerinin Analizi

Gözde Koca¹

Özüm Eğilmez²

Yeşim Ankara³

Öz

Günümüzde teknolojinin gelişmesiyle birlikte sosyal medya araçlarının çeşitliliği de önemli ölçüde artmaktadır. Bireyler sosyal medya araçları ile kendi fikir ve düşüncelerini paylaşabilme bu sayede görünür olma ve diğer insanları etkileyebilme fırsatı yakalamaktadırlar. X (Twitter) ise bu sosyal medya araçları içerisinde anlık ileti gönderme ve yüksek sayıda kitlelere hitap etmesiyle dikkat çekmektedir. Bu çalışmada 07 Ekim 2023 tarihinde Hamas'ın Güney İsrail sınırlarından girerek saldırıda bulunması ile başlayan Hamas-İsrail çatışmaları ile ilgili siyasi liderlerin tweetleri nitel araştırma yöntemlerinden olan içerik analizi tekniği ile incelenmiş ve dünya siyasi liderlerinin bu savaş hakkındaki tutumlarını ortaya koymak amaçlanmıştır. Bu bağlamda çatışmaların ilk dönemi olan 07 Ekim - 07 Kasım 2023 tarihleri arasındaki tweetler incelemeye alınmıştır. Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Joe Biden'ın 73, Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron'un 29, Almanya Şansöyesi Olaf Scholz'ın 24, Birleşik Krallık Başbakanı Rishi Sunak'ın 38, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın 18 ve Katar Emiri Temim Bin Hamed Es-Sani'nin 5 olmak üzere toplam 187 tweet her biri kendi içerisinde ayrılarak analiz edilmiştir. Analiz için MAXQDA 2020 paket programı kullanılmış ve sonuç olarak siyasi liderlerin savaşın ilk dönemlerinde mevcut iş birlikleri ve siyasi stratejileri gereği tweetleri olduğu gözlenirken zaman içerisinde barış yanlısı tutumlar sergiledikleri tespit edilmiştir. Bununla birlikte Hamas'ın tüm Filistin halkını temsil etmediği ve savaşın her iki taraf içinde yıkıcı sonuçları olduğu ve sivillerin bu durumdan zarar görmemesi gerektiği konusunda hemfikir olduğu, insani yardım konusunda tüm liderlerin gayretli çalışmalar yürüttüğü tespit edilmiştir. Çalışmanın siyasi liderlerin ilgili çatışmalar hakkındaki tweetlerinin içerik analizini çıkararak alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Medya, İçerik Analizi, Siyasi Lider, İsrail- Filistin Savaşı.

Koca, G., Eğilmez, Ö., & Ankara, Y. (2024). İsrail-Filistin Savaşında Siyasi Liderlerin X (Twitter) İçeriklerinin Analizi. İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi, 13(4), 164-191. <https://doi.org/10.15869/itobiad.1449115>

Geliş Tarihi	08.03.2024
Kabul Tarihi	23.10.2024
Yayın Tarihi	25.10.2024
*Bu CC BY-NC lisansı altında açık erişimli bir makaledir.	

¹ Doç. Dr., Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, Bilecik, Türkiye, gozde.koca@bilecik.edu.tr, ORCID:0000-0001-6847-6812.

² Doç. Dr., Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, Bilecik, Türkiye, ozum.egilmez@bilecik.edu.tr, ORCID:0000-0001-5251-5629.

³ Doktora Öğrencisi., Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Anabilim Dalı, Bilecik, Türkiye, yesim.atak1@gmail.com, ORCID:0000-0001-6901-1777.

Analysis of X (Twitter) Contents of Political Leaders in the Israel-Palestine War

Gözde Koca¹

Özüm Eğilmez²

Yeşim Ankara³

Abstract

Today, with the development of technology, the diversity of social media tools is increasing considerably. With social media tools, individuals have the opportunity to share their ideas and thoughts, thus becoming visible and influencing other people. X (Twitter), on the other hand, stands out among these social media tools with its ability to send instant messages and appeal to a large number of audiences. In this study, the tweets of political leaders about the Hamas-Israel conflict, which started on October 07, 2023 when Hamas attacked Israel from the southern borders of Israel, were examined with the content analysis technique, which is one of the qualitative research methods, and it was aimed to reveal the attitudes of world political leaders about this war. In this context, the tweets between October 07 and November 07, 2023, the first period of the war, were analyzed. A total of 187 tweets, including 73 tweets by the President of the United States of America Joe Biden, 29 tweets by the President of France Emmanuel Macron, 24 tweets by the Chancellor of Germany Olaf Scholz, 38 tweets by the Prime Minister of the United Kingdom Rishi Sunak, 18 tweets by the President of the Republic of Turkey Recep Tayyip Erdoğan and 5 tweets by the Emir of Qatar Temim Bin Hamed Es-Sani, were separated and analyzed. The MAXQDA 2020 package program was used for the analysis and as a result, it was observed that political leaders tweeted in accordance with their existing cooperation and political strategies in the early stages of the war, while they exhibited pro-peace attitudes over time. However, it was determined that Hamas does not represent the Palestinian people, that the war has devastating consequences for both sides and that there is an agreement that civilians should not be harmed by this situation, and that all leaders are working diligently on humanitarian aid. It is thought that the study will contribute to the field by analyzing the content of political leaders' tweets about the related war.

Keywords: Social Media, Content Analysis, Political Leader, Israel- Palestine War.

Koca, G., Eğilmez, Ö., & Ankara, Y. (2024). Analysis of X (Twitter) Contents of Political Leaders in the Israel-Palestine War, *Journal of the Human and Social Science Researches*, 13(4), 164-191. <https://doi.org/10.15869/itobiad.1449115>

Date of Submission	08.03.2024
Date of Acceptance	23.10.2024
Date of Publication	25.10.2024
*This is an open access article under the CC BY-NC license.	

¹ Assoc Prof., Bilecik University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Department of Business Administration, Bilecik, Türkiye, gozde.koca@bilecik.edu.tr , ORCID:0000-0001-6847-6812.

² Assoc Prof., Bilecik University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Department of Business Administration, Bilecik, Türkiye, ozum.egilmez@bilecik.edu.tr , ORCID:0000-0001-5251-5629

³ PhD Student., Bilecik University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Department of Business Administration, Bilecik, Türkiye, yesim.atak1@gmail.com, ORCID:0000-0001-6901-1777.

Giriş

Hızla gelişen teknoloji sayesinde sosyal medya kavramı da zaman içerisinde sürekli gelişmektedir. Bu bağlamda sosyal medya kavramı için kesin ve net bir tanımlama yapılamazken genel anlamıyla bir internet sağlayıcısı üzerinden herhangi bir iletişim aracı ile bireylerin birbirleriyle görsel, sesli ve yazılı olarak etkileşim kurabildikleri araçlar olarak ifade edilebilmektedir (Onat, 2010, s. 108).

Günümüzde sosyal medya geçmiş on yıla göre fazlasıyla büyüyüp genişleyerek gelişmektedir. Bireyler sosyal medya araçları sayesinde içerik üretip ürettikleri içerikler sonucunda da etkileşim sağlayabilmektedirler. Öte yandan sosyal medya araçları kişilere kendilerini olduğundan farklı gösterme olanağı sağlarken başka bireyleri de etkileyebilme gücü sunmaktadır (Bozkurt, 2018, s. 410).

Bireylerin anlık ileti paylaşma, yaşanan gelişmeler hakkında bilgi sahibi olma, beğeni toplama, eleştirilebilme, istedikleri alan hakkında görüş alabilme gibi gereksinimlerinin karşılık görebilmesi için sürekli kendini geliştiren bilgi ve iletişim teknolojileri sosyal medya sayesinde boyut değiştirerek genişlemektedir. Sosyal medyaya erişimin basit olması, kullanım kolaylığı ve hızı sayesinde kullanıcı sayısı da artarak devam etmektedir (Sönmez, 2022, s. 25).

Sosyal medya araçlarında, blogların daha küçük versiyonu olarak en fazla kullanıcıya sahip uygulamalardan biri olan X (Twitter) yer almaktadır. Bireylerin X (Twitter) uygulaması ile kendi profilleri üzerinde anlık ileti gönderme, atılan tweetlere yorum yapabilme, beğendikleri tweetleri kendi profillerinde retweet yöntemi ile paylaşabilme imkânları bulunmaktadır.

X (Twitter) kullanıcılarına siyaset yapma olanağı da sunması nedeniyle seçmen ve seçilen olarak tüm bireylerin yoğun bir şekilde ilgisini çekmektedir. X (Twitter) kullanıcısı olabilmek için herhangi bir ölçüt bulunmamakla beraber yaş, cinsiyet, gelir ve eğitim durumu gibi ayrıntılarında bir önemi yoktur (Karakulakoğlu ve Uğurlu, 2015, s. 97).

X (Twitter) diğer sosyal medya uygulamalarına kıyasla daha fazla düşüncelerin paylaşıldığı bir platform olması nedeniyle, politikacılar ve siyasi liderler tarafından siyasal iletişim için tercih edilen bir uygulamadır. Bununla birlikte X (Twitter) yalnızca fikirleri paylaşmak için değil aynı zamanda herhangi bir olay karşısında tutum ve tepki belirtmek içinde kullanılmaktadır (Kurtuluş, 2018, s. 61).

Sonuç olarak günümüz bilgi çağında sosyal medya kullanımının tüm bireyler için oldukça önemli ve popüler olduğu bilinmektedir. Bu çalışma siyasi liderlerin İsrail ve Hamas arasında yaşanan savaş karşısındaki tutum ve

görüşlerinin bir sosyal medya kullanım aracı olan X (Twitter) üzerinden nasıl belirttiklerini ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Literatür Taraması

Alan yazın incelendiğinde sosyal medya verileri kullanılarak yapılmış pek çok çalışma bulunmaktadır. Bireylerin herhangi bir konu hakkındaki tutumları, duyu analizleri, siyasi liderlerin çeşitli olaylar hakkındaki paylaşımlarının içerik analizleri çeşitli çalışmalara konu olmuştur. Bu bölümde çalışmalar, iki kısımda sunulmuştur. İlk olarak çeşitli konularda yapılmış X (Twitter) çalışmaları, ikinci olarak ise İsrail-Filistin savaşını ele alan içerik analizi çalışmalarına yer verilmiştir. Bu çalışmalardan da bazıları aşağıda sunulmuştur:

- Çeşitli konularda yapılmış X (Twitter) çalışmaları

Zhang, Jansen ve Chowdhury'nin 2011 yılında yaptıkları çalışmada, 5 haftalık bir çalışma süresi boyunca dokuz markaya ilişkin 96.725 bireysel X (Twitter) kullanıcılarından gelen 164.478 tweeti incelemek için yol analizi kullanılmıştır. İşletme katılımını, markadan gelen çevrimiçi ağızdan ağıza mesaj miktarı ve markanın takip ettiği tüketici sayısı olarak işlevselleştirilmiştir. Tüketici katılımı, hem markayla bağlantı kuran hem de markayla hiçbir bağlantısı olmayan tüketicilerden gelen çevrimiçi ağızdan ağıza mesaj sayısı ve markayı takip eden tüketici sayısı olarak ortaya konulmuştur. Sonuçta; Twitter'daki işletme katılımının, doğrudan tüketicilerin çevrimiçi ağızdan ağıza iletişimle katılımıyla ilgili olduğu belirlenmiştir. Ek olarak, tüketicilerin işletme katılımına verdiği tepkiyi göstermenin açık bir yolu olarak retweet, etkinin yalnızca markayla ikinci derece ilişkisi olan tüketicilere ulaştığını ve bir tweetin yaşam döngüsünün genellikle en fazla 1,5 ila 4 saat olduğunu göstermiştir. Böylelikle araştırmada, işletmenin çevrimiçi ağızdan ağıza iletişimdeki rolünün anlaşılmasını ilerletmek ve sosyal ağların analitiğine ve çevrimiçi ağızdan ağıza mesaj yayılma modellerine ilişkin içgörü sağlamak açısından kritik çıkarımlara sahip olduğu ortaya konulmuştur.

2015 yılında Aslan'ın yaptığı çalışmada, ilk olarak Baltimore olayları süresince Obama'nın geç paylaşımında bulunması üzerine sayfasında bulunan en son tweet'ine, ikinci olarak Beyaz Saray X (Twitter) hesabından retweet yaptığı Ferguson mesajına ve son olarak Hillary Clinton'un Baltimore olaylarını içeren tweet'ine gelen yorumlar analiz edilmektedir. Çalışma kapsamında ele alınan tweet'ler kodlanmıştır. Sonuçta sosyal medya içeriklerinin değerlendirilmesinin stratejik iletişim yönetimine katkıda bulunduğu ortaya konulmuştur.

Gazalı Demirtaş ve Demirtaş'ın 2017'de yaptıkları çalışma ile Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulu üyelerinin, 15 Temmuz darbe girişimi sonrası ilan edilen ilk OHAL sürecinde X (Twitter) uygulamasını nasıl kullandıklarının

incelenmesi amaçlanmıştır. Sonuçta X (Twitter) uygulamasının Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulu üyeleri tarafından aktif olarak kullandıkları görülmüştür. Etkileşimi yüksek bir paylaşım ortamı olduğu belirtilmiştir. Paylaşımlarda kriz yönetimi ve itibar yönetimi ön planda tutulmuştur.

Klimes'in 2017 yılında yaptığı çalışmada ise farklı ülkelerdeki gazetecilerin X (Twitter) kullanımına yönelik farklı yaklaşımlara sahip olduğunu göstermek amaçlanmıştır. Amerikan ve Alman araştırmalarına bakıldığında, gazetecilerin X (Twitter) paylaşımlarını genellikle meslekleriyle ilişkili olarak algıladıkları ifade edilmiştir. Gazetecilerin X (Twitter) uygulamasını yalnızca özel alan olarak görmedikleri anlaşılmış olup, en popüler altı Çek gazetecinin X (Twitter) hesabı incelenmiştir. Çalışmada yapılan içerik analizi, başka yerlerden yapılan anketlerin sonuçları ile desteklenmiştir. Sonuçta, Çek gazetecilerin X (Twitter)'i yayıncısının içeriğini tanıtmak için bir araç olmaktan çok, diğer kullanıcılarla özel sohbetleri desteklemek için bir araç olarak algıladıkları görülmüştür.

2020 yılında Çelik tarafından yapılan çalışmada, 23 Haziran 2019'da Yüksek Seçim Kurulu (YSK) tarafından tekrarlanan İstanbul Büyükşehir Belediye (İBB) Başkanlığı seçiminde Binali Yıldırım ve Ekrem İmamoğlu'nun X (Twitter)'de yaptıkları açıklamaların analiz edilmesi amaçlanmıştır. Adayların resmi X (Twitter) hesaplarından yaptıkları paylaşımlar MAXQDA programı ile analiz edilmiştir. Paylaşımlar yedi kategoride incelenmiştir. Sonuçta, adayların X (Twitter)'i seçim kampanyası boyunca sıklıkla kullandıkları ve böylelikle sosyal medyanın etkileşim gücünden yararlandıkları ortaya konulmuştur.

Bilgiç ve Akyüz tarafından 2020 yılında ortaya konulan çalışmada, Türkiye'de ilk Covid-19 vakasının görüldüğü zaman ile ilk sokağa çıkma yasağı uygulamasının başladığı zaman arasında Fahrettin Koca'nın X (Twitter) paylaşımlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Paylaşımlar "Gündem Belirleme Kuramı" çerçevesinde değerlendirilmiştir. En çok "sağlık", "Koronavirüs" ve "tedbir" kelimelerinin kullanıldığı, en az "maske", "pandemi", "bulaşıcı" ve "sosyal mesafe" kelimelerinin kullanıldığı görülmüştür.

Kanılmaz'ın 2021 yılında yaptığı çalışmada da Covid-19 kriz sürecinde Türkiye'deki liderlerin X (Twitter) paylaşımlarının 12 farklı kategoride incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışma "Durumsal Kriz İletişimi Teorisi" kullanılarak değerlendirilmiştir. Sonuçta liderlerin X (Twitter)'i süreç boyunca aktif bir şekilde kullandıkları görülmüştür. Bu konuda özellikle de gerçek dışı bilgilerin yayılmasının önlenmek istendiği ifade edilmiştir.

Güven tarafından 2022 yılında ortaya konulan çalışmada Netflix platformunun ABD ve Türkiye hesaplarının bir haftalık süreç içerisinde analiz edilmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla MAXQDA 2020 programından yararlanılmıştır.

Sonuçta, kültürel olarak farklılıklar olduğu ortaya konulmuştur. Türkiye’de Netflix paylaşımlarının mizah ve etkileşim açısından daha aktif olduğu görülmektedir. ABD’de Netflix hesabının ise daha kurumsal paylaşım yaptığı belirtilmiştir.

Özer ve Torun’un 2022 yılında yaptığı çalışmada X (Twitter)’de “paribu” etiketi ile yapılan paylaşımların değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Çalışmada X (Twitter) aracılığıyla elde edilen 21 günlük veriler kullanılarak içerik analizi ile duygu analizine yer verilmiştir. Sonuç olarak Paribu borsası etiketinden daha fazla kripto paralar hakkında içeriklerin olduğu görülmüştür.

2023 yılında Kahraman tarafından yapılan araştırmada 2023 Türkiye Cumhurbaşkanlığı Seçiminde siyasi parti liderlerinin X (Twitter) paylaşımları, korkunun siyasi çıkarlar doğrultusunda kullanılmasını göstermek amacıyla içerik analizi kullanılarak incelenmiştir. Paylaşımlar iki haftalık zaman diliminde alınmıştır. Sonuçta, korku kültürünün siyasi başarıda tek başına belirleyici bir rol olmadığı tespit edilmiştir.

Tüylüoğlu’nun 2023 yılında yapmış olduğu çalışmada, Cumhurbaşkanlığı seçiminin ikinci turu sürecinde adayların X (Twitter) paylaşımlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Bu bağlamda içerik analizinden faydalanılmıştır. MAXQDA 2022 programı kullanılmış olup, bulgular tablolar ve grafiklerle gösterilmiştir. Sonuçta adayların X (Twitter) paylaşımlarının tek taraflı oldukları, etkileşimi önemsemedikleri görülmüştür.

Alkan, Güder, Özyıldız, ve Dere tarafından 2023’te yapılan çalışmada hekimlerde beyin göçünün toplumsal yansımalarının X (Twitter) paylaşımları ile ortaya konulması amaçlanmıştır. Netnografi tekniği ile incelenen paylaşımlarda #hekingöçü vb. kelimeler incelenmiş ve toplamda 640 tweet analiz edilmiştir. Kodlamalar yapıp temalar belirlendikten sonra bazı paylaşımlarda hekimler haklı bulunurken, bazı paylaşımlarda ise hekimlere karşı değersizleştirmenin yapıldığı ortaya konulmuştur.

2023 yılında Kıymaz tarafından yapılan çalışmada, 5 ayrı siyasi partiye mensup ve aktif siyaset yapan 5 kadın siyasetçinin X (Twitter) paylaşımları, 27 anahtar kelime ile 558 tweet olarak R-Studio programı ile alınmıştır. Sonrasında elde edilen 558 tweet, MAXQDA Programı ile analiz edilmiştir. Sonuçta oluşturulan kategoriler, 3 tema başlık altında toplanmıştır. Bu bağlamda tüm kadın siyasetçilerin paylaşımlarının benzerlik taşıdığı görülmüştür.

İralı’nın 2023 yılında yapmış olduğu araştırmada sanal gerçeklik gözlüklerine olan eğilimin, reklam izleyicileri üzerinden öğrenilmesi amaçlanmıştır. Bu bağlamda; örnek bir YouTube videosu seçilip, videonun altında bulunan 656 yorum analiz edilmiştir. Sonuçta, rakip firmalara yapılmış olan esprili atıfların,

izleyicilerin en fazla dikkat ettiği nokta olduğu ve gerçek/sanal evrem kavramlarının kargaşa yarattığı tespit edilmiştir.

2023 yılında Bademli tarafından yapılan çalışmada ise X (Twitter) paylaşımlarında şizofreniye yönelik damgalayıcı tutumların değerlendirilmesi amaçlanmıştır. X (Twitter)'de Türkçe olarak "şizofreni" vb. kelimeler içeren tweetler Knime programı ile alınmıştır. Sonuçta; ana ve alt temalar belirlenmiş olup şizofreni ile mücadele programlarında kullanılabilen bir çalışma olarak sunulmuştur.

- İsrail-Filistin savaşını ele alan içerik analizi çalışmaları

Yılmaz (2024a) tarafından yapılan araştırmada, Hamas-İsrail çatışmasının ulusal medyadaki yansımaları içerik analizi ile değerlendirmesi amaçlanmıştır. Gazetelerin farklı bakış açıları ortaya konularak, savaşın medyadaki durumu sunulmuştur. Yılmaz (2024b) tarafından yapılan başka bir araştırmada ise dünyada bilinen üç önemli medyanın (The New York Times (ABD), The Guardian (İngiltere) ve Hürriyet (Türkiye)) çatışmayla ilgili tutumlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Sonuçta, bu araştırma, medyanın çatışma bakış açısının kamuoyu algısını etkileyebileceğini ifade etmiştir.

Abuşoğlu'nun 2024 yılında yaptığı çalışmada İsrail-Hamas savaşıyla alakalı haber başlıklarının barış gazeteciliği bakış açısıyla incelenmesi amaçlanmıştır. Örneklem olarak, Al Jazeera ve CNN International alınmıştır. Bu haber sitelerinde yer alan savaş haber başlıkları seçilerek, Jake Lynch ve Annabel McGoldrick tarafından ortaya konan barış gazeteciliğinin 17 ilkesi ışığında oluşturulan 5 kategoride içerik analizi yapılmıştır. Sonuçta, her iki haber sitesinde de genel olarak barış gazeteciliği ilkeleriyle bağdaşmayan bir durum olduğu tespit edilmiştir.

2024 yılında Gökdemir tarafından yapılan çalışmada, İngiliz medyasındaki İsrail-Filistin Savaşı haberin tarafsızlığı konusu üzerinden ele alınarak incelenmiştir. Daily Mail, Guardian ve Sun gazetelerinde yer alan 141 savaş haberi incelemesi değerlendirilmiştir. Sonuçta temalar oluşturularak, söz konusu savaş konusunda tutumlar karşılaştırılmıştır.

Ergen tarafından 2024 yılında yapılan çalışmada, İsrail-Filistin çatışması, G7 ülkeleri, Rusya ve Türkiye'nin politikalarını ve yaklaşımlarını çerçeveleme kuramı ile ele alınarak incelenmiştir. Ülkelerde yayınlanan haberler içerik analizi ile ele alınmıştır. Sonuçta, medyada çerçeveleme stratejilerinin çatışma konusundaki algıyı yönetme girişimlerini anlamak adına bulgular sunulmuştur.

2024 yılında Gül'ün yaptığı çalışmada Teyit.org sitesinde bulunan 140 adet şüpheli içerik analiz edilmiştir. Sonuçta söz konusu içeriklerin çoğunun yalan

olduğu ve en çok İsrail-Hamas savaşı ile ilgili içeriklerden oluştuğu belirlenmiştir.

Avşar ve Koyuncu'nun 2024 yılında yayımladığı makalede ise savaşın sosyal medya üzerinden bazı medya kuruluşları ve troller tarafından nasıl dezenformasyona uğratıldığı değerlendirilmiştir. Toplamda 151 dezenformasyon faaliyet değerlendirilmiştir. Dezenformasyon içerikli paylaşımların büyük çoğunluğunun İsrail kaynaklı olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca başka ülkelerdeki basın kuruluşlarının ve bireysel sosyal medya kullanıcılarının da dezenformasyon yaptığı görülmüştür.

2024 yılında Aydın tarafından yazılan çalışmada, savaş sırasında ortaya çıkan sahte haberlere odaklanılmıştır. Araştırmada 7 Ekim-31 Aralık 2023 tarihleri arasında teyit.org sitesinde bulunan tüm iddialar ele alınmıştır. Sonuçta, yalan içeriklerin çok fazla olduğu ve bu içeriklerle mücadelede alınması gereken önlemler konusunda değerlendirmeler yapılmıştır.

Türkoğlu'nun 2024 yılında yaptığı çalışmada da savaşla ilgili çıkan haberlerde dezenformasyon incelenmiştir. Haberlerin doğruluğu, çeşitli yerlerden değerlendirilerek ortaya konulmuştur. Sonuçta, en çok yalan haberlerin yayıldığı ifade edilmiştir.

Kazaz, Özkan ve Acar tarafından 2024 yılında yayımlanan çalışmada, savaşın yapılan haberlerde hangi bakış açısıyla ele alındığını belirlemek için Van Dijk'in eleştirel söylem analizi ile değerlendirme yapılmıştır. Analiz için çeşitli haber kanalları ele alınmıştır. Söz konusu kanallarda savaşın ilk haftasında yayınlanan ana haber bültenlerinin ilk iki haberi değerlendirmeye alınmıştır. Sonuçta; haberlerin ele alınış biçimleri farklı açılardan değerlendirilmiştir.

Çelik, Boz ve El-awaisi'nin 2024'te yayınladıkları çalışmada, X (Twitter)'in karmaşık rolünü savaş üzerinde detaylı bir şekilde incelemişlerdir. Özellikle de her iki tarafın dışişleri bakanlığı ve gurbetçiler tarafından kullanılan tweet kullanımını ele almışlardır. Sonuçta, X (Twitter)'in söz konusu resmî kurumlar tarafından nasıl kullanıldığı gösterilmiştir.

Yukarıdaki çalışmalar değerlendirildiğinde dünya siyasi liderlerinin savaş konusunda X (Twitter) paylaşımları üzerinde çalışma yapılmadığı görülmüştür. Bu çalışma ise dünya siyasi liderlerinin 21. Yüzyılda yaşanan bir savaş karşısında, siyasi iş birlikleri ve politikaları da göz önünde bulundurularak tutumlarını ortaya koyması ile diğer araştırmalardan farklılaşmaktadır. Böylelikle de bu çalışma ile savaş farklı açıdan ele alınarak literatüre katkı sağlamaktadır.

Yöntem

Bu çalışmada 07 Ekim 2023 tarihinde Hamas'ın İsrail' e saldırıda bulunması ile başlayan savaş karşısında dünya siyasi liderlerinin X (Twitter) paylaşımlarının içerikleri nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi tekniği kullanılarak analiz edilmiştir.

İnsanların kendilerini ifade edebilmek ve anlaşılabilirlik için kullandıkları kaynaklar kelime ve cümleler olarak ifade edilmektedir. Günlük yaşamda kullanılan her söz, şarkı, şiir, fıkra analize tabi tutulabilmektedir. Bu analizler günlük yaşamı değerlendirebilmek için oldukça donanımlı verilerdir. Analiz sonuçları bireyler veya medeniyetler ile ilgili kapsamlı veriler sunabilmektedir. Bu bağlamda sosyal bilim araştırmacıları elde edilen verileri yorumlayabilmek ve düzenleyebilmek için içerik analizini geliştirmişlerdir (Koçak ve Arun, 2006, s. 23).

İçerik analizi, çeşitli ifadeleri işleyebilen yöntem bilimsel tekniklerin tümü şeklinde belirtilmektedir. İçerik analizi ile ifadelerin anlamlandırılmasında ve tefsir edilmesinde kişisel yorumların göz ardı edilmesi ve çıkarımlarda bulunulması mümkün olmaktadır (Bilgin, 2014, s. 41).

İçerik analizinde en genel anlamıyla amaç, simgesel ve mana açısından donanımlı olan bir ifadenin altında olan asıl anlamın hisler ve tahammül tekniğiyle değerlendirilmesidir (Gökçe, 2001, s. 33).

Kodlamaların güvenilirliği konusunda üç ayrı akademisyenden görüş alınmış ve doğru kodlama yapılıp yapılmadığına dair görüşlerine başvurulmuştur. Bunun yanında yapılan kodlamaların tutarlılığı açısından iki uzman tarafından temalar gözden geçirilmiştir. Tutarlılık oranlarının yüksekliği kodlamalar arasında mevcut olan karşılaştırma sonucunda olan benzerliktir. Miles ve Huberman (2015)'e göre bu tutarlılık- kodların uyumları- görüş birliği sayısının, toplam görüş birliğine bölünmesi ve bu sonuca görüş ayrılığı sayısının eklenmesi ile bulunmaktadır. Bu çalışmada da kod uyumu yüzdesi %95 (>%80) olduğundan yüksek bir güvenilirlikten söz edilebilir.

Bu çalışmada elde edilen verilerin incelenmesinde tematik analiz kullanılmıştır. Tematik analizin önemli bir unsuru verilerin kodlanmasıdır. Verileri kodlamanın temel amacı, metindeki içsel veya desteklenen anlamı belirlemektir. Veri kodlamaya başlamadan önce, tüm veriler titizlikle birden çok kez incelenmiş, veri okuma süreci, kodlamada bilişsel yeterlilik elde etmek için çeşitli günlerde birden çok kez gerçekleştirilmiştir. Okumaların ardından, tüm veriler analitik dosyalara kategorize edilmiş ve ön kodlama şeması oluşturulmuştur. İçerik analizinin ilk aşaması, verilerin kodlanması (indekslenmesini) içerir. Bu aşamada, görüşme verileri, verileri anlamlı parçalara ayırma ve içerik analizi bağlamında etiketleme süreci olarak tanımlanan kodlama yoluyla kavramsallaştırılmıştır. İlk kodlamaya benzer

şekilde kodlanan tüm veriler, söz konusu kodun temel doğasını belirlemek amacıyla yeniden incelenmiştir (Glesne, 2014; Berg ve Lune, 2017).

Devlet büyükleri tweetleri seçilirken ise; amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Creswell'in 2015 çalışmasında belirtildiği üzere, nitel analizlerde amaç, genelleme yapmaktan ziyade durumun içeriğini açıklama çabasıdır. İsrail- Filistin savaşında, batı ülkelerinin İsrail (yanlısı) taraftarı olması, Türkiye'nin ise Filistin ve barış yanlı olması, benzer konumda olan Katar Emiri Temim Bin Hamed Es-Sani'nin tweetleri bu amaç doğrultusunda kabul edilmiş ve gruplandırılmıştır. Amaçlı örneklem, salt İsrail tarafı değil aynı zamanda karşı tarafta yer alan Filistin tarafına da yönelik bilgi toplanması amaçlanmıştır (Maxwell, 1992).

Bulgular ve Tartışma

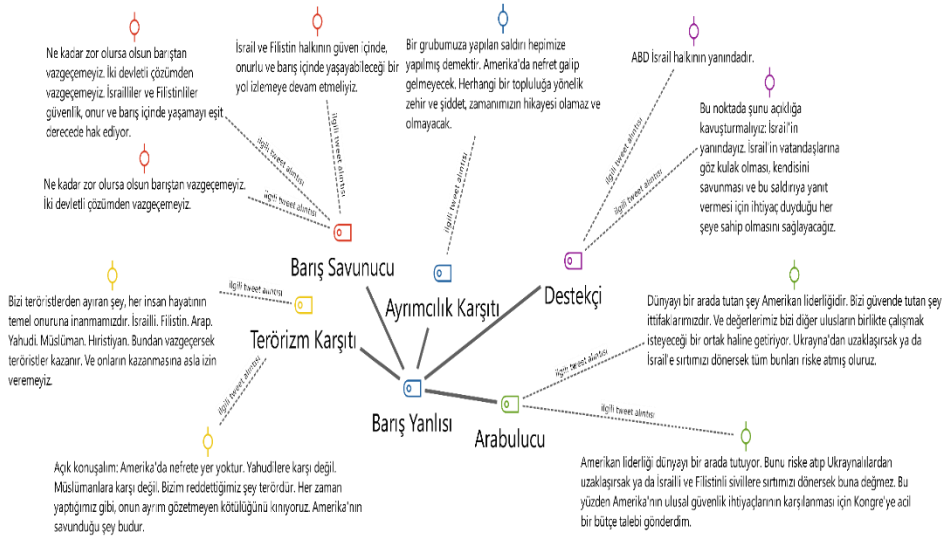
Çalışmanın analizi için MAXQDA 2020 programı kullanılmıştır. Analiz için savaşın ilk dönemi olan 07 Ekim- 07 Kasım 2023 tarihleri arasındaki tweetler incelemeye alınmıştır. Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Joe Biden' ın 73, Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron' un 29, Almanya Şansölyesi Olaf Scholz' ın 24, Birleşik Krallık Başbakanı Rishi Sunak' ın 38, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın 18 ve Katar Emiri Temim Bin Hamed Es-Sani'nin 5 olmak üzere toplam 187 tweet her biri kendi içerisinde ayrılarak analiz edilmiştir.

Siyasi liderlerin X (Twitter) profilleri hakkındaki genel bilgiler Tablo 1'de belirtilmiştir. Liderlerin X (Twitter)'e katılım tarihleri ve görev süreleri değişmekle birlikte takipçi sayısı açısından Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Joe Biden ve Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan en fazla takipçisi bulunan liderler olarak dikkat çekmektedir.

Tablo 1. Siyasi Liderlerin Twitter(X) Bilgileri

Siyasi Lider	Takip Edilen Sayısı	Takipçi Sayısı	Gönderi Sayısı	Analiz Edilen Tweet Sayısı
Joe Biden	45	37,7 Milyon	10 Bin	73
Emmanuel Macron	722	9,5 Milyon	13 Bin	29
Olaf Scholz	119	844,7 Bin	1.296	24
Rishi Sunak	276	2,3 Milyon	3.888	38
Recep Tayyip Erdoğan	120	21,3 Milyon	12,5 Bin	18
Temim Bin Hamed Es-Sani	0	1,8 Milyon	378	5

İncelenen tweetler her bir siyasi lider için ayrı ayrı kodlanarak analiz edilmiştir. Liderlerin tweetleri ayrı kodlanmasına rağmen ortak kodlamalarda bulunmaktadır. Şekil 1' de Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Joe Biden' e ait tweetlerin kod ve alt kodları yer almaktadır. Şekil incelendiğinde Biden' ın tweetlerinin Barış Savunucu, Terörizm Karşısı, Ayrımcılık Karşısı, Destekçi ve Arabulucu şeklinde kodlandığı görülmektedir. Ana tema olarak ise incelenen tweetlerin en genel anlamıyla "Barış Yanlısı" olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

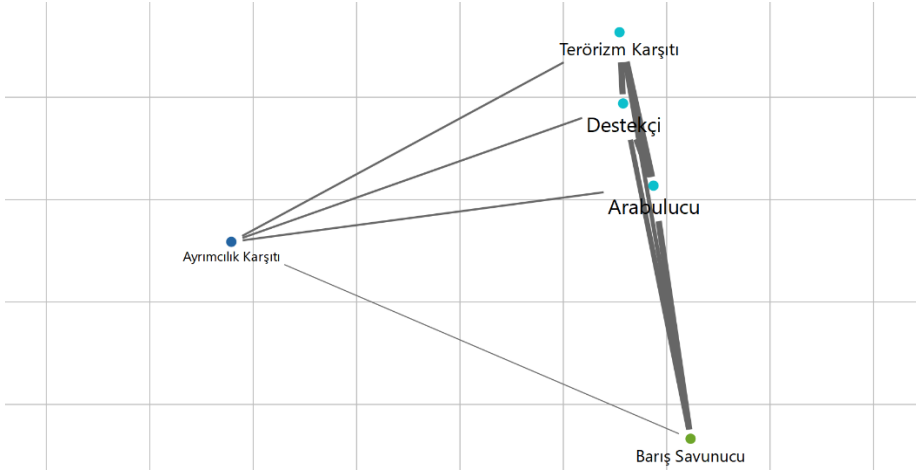
Şekil 1. Joe Biden Tweetlerinin Kod- Alt Kod Ağı

MAXQDA paket programı ile analiz edilen tweetlerden Joe Biden tarafından paylaşılmış 73 tweet verisinden elde edilen kelime bulutu Şekil 2'de belirtilmiştir. Kelime bulutu belirli veri içerisinde en sık tekrar eden kelimelerin görünür şekilde sunulması şeklinde ifade edilmektedir. Şekil 2 değerlendirildiğinde Joe Biden tweetlerinde en sık tekrar eden kelimenin "İsrail" olduğu görülmekle birlikte merkeze yakınlığı nedeniyle "barış", "yardım", "Amerikalılar", "Yahudi" ve "başsağlığı" kelimeleri de ön plana çıkmaktadır.

Şekil 2. Joe Biden Tweetlerinden Oluşturulan Kelime Bulutu

Şekil 3' te ise Joe Biden tweetlerinin kodlarından oluşturulmuş kod haritası sunulmaktadır. Kod haritası ile birbiri ile ilişkisi olan kodların durumları görülmektedir. Bu bağlamda Şekil 3 değerlendirildiğinde “Destekçi”, “Terörizm Karşıtı” ve Arabulucu” kodlarının birbirlerine daha yakın olduğu ve birbirleri ile diğer kodlara kıyasla daha fazla ilişki içerisinde oldukları yorumu yapılabilmektedir. Bununla beraber “Destekçi”, “Terörizm Karşıtı”, “Arabulucu” ve “Barış Savunucu” kodlarının arasında bulunan çizgilerin kalınlığının fazla olması nedeniyle frekanslarının da fazla olduğu da görülebilmektedir.

Şekil 3. Joe Biden Tweetlerinin Kod Haritası

İlgili dönemde incelenen Joe Biden tweetlerinde geçen söylemlerin zaman içerisinde değiştiği de gözlenmiştir. Hamas'ın saldırısı ile başlayan savaşın ilk dönemlerinde İsrail desteği gözlenirken ilerleyen dönemlerde Gazze sivil halkının da insani yardıma ihtiyaç duyduğu ve Filistin halkının Hamas tarafından temsil edilmediği konusunu ön plana çıkaran tweetleri tespit edilmiştir.

“ABD İsrail halkının yanındadır.” 08.10.2023

“İsrail'in arkasını kollamakta asla başarısız olmayacağız.” 08.10.2023

“Filistinlilerin ezici çoğunluğunun Hamas'ın dehşet verici saldırılarıyla hiçbir ilgisinin olmadığı ve bu saldırılardan acı çektiği gerçeğini gözden kaçırmamalıyız.” 15.10.2023

“Kendimi açıkça ifade edeyim: Filistinlilerin büyük çoğunluğu Hamas değil. Ve Hamas Filistin halkını temsil etmiyor.” 18.10.2023

“Hamas'ın İsrail'e yönelik terör saldırısından bu yana ilk insani yardım konvoyu bugün Gazze'ye ulaştı ve ihtiyaç sahibi Filistinlilere ulaştı. Bu önemli

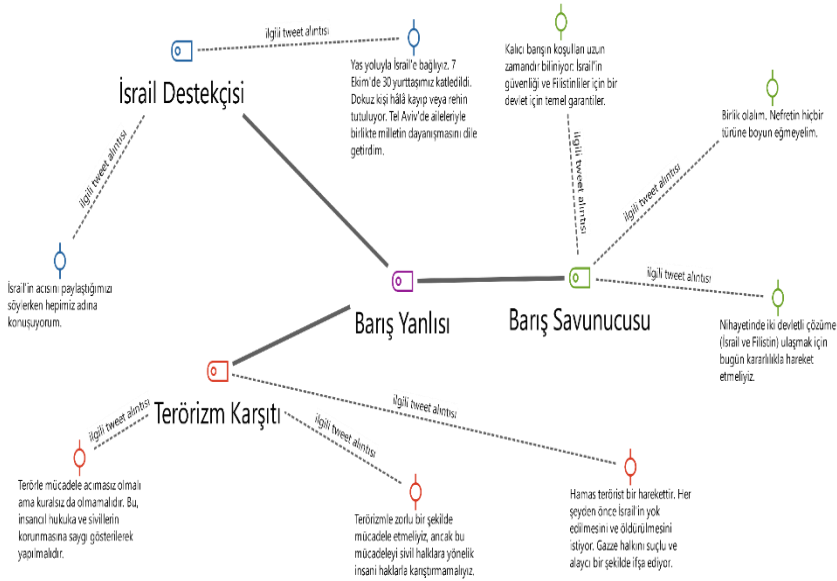
tedarik yolunun açılması, günlerce süren en üst düzeydeki diplomatik angajmanların sonucuydu.” 21.10.2023

Sonuç olarak ise Joe Biden genel çerçevede Amerika liderliği ve arabuluculuğu ile bir barış sağlanabileceğine ve bunun iki devletinde sorumlulukları ile gerçekleşeceğine dikkat çekmektedir.

“Amerikan liderliği dünyayı bir arada tutuyor. Bunu riske atıp Ukraynalılardan uzaklaşırsak ya da İsraili ve Filistinli sivillere sırtımızı dönersek buna değmez. Bu yüzden Amerika'nın ulusal güvenlik ihtiyaçlarının karşılanması için Kongre'ye acil bir bütçe talebi gönderdim.” 20.10.2023

“Ne kadar zor olursa olsun barıştan vazgeçemeyiz. İki devletli çözümden vazgeçemeyiz.” 21.10.2023

Emmanuel Macron tarafından paylaşılmış 29 tweetin analizi ile elde edilen kod-alt kod ağı Şekil 4' te görülmektedir. Macron' un tweetlerinin temasını “Barış Yanlısı” oluştururken kodları ise “Terörizm Karşıtı”, “İsrail Destekçisi” ve “Barış Savunucusu” şeklindedir.

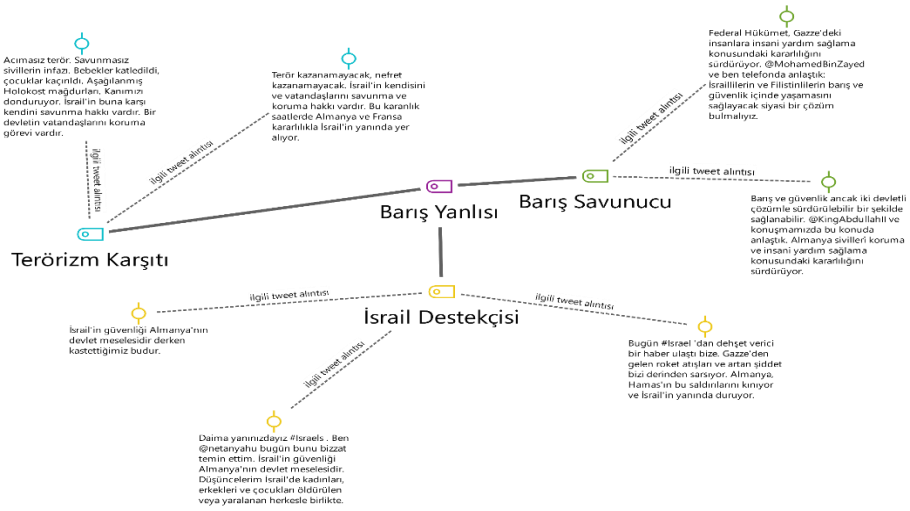
Şekil 4. Emmanuel Macron Tweetlerinin Kod-Alt Kod Ağı

Emmanuel Macron' un tweetlerinde en sık kullandığı kelimelerden oluşturulan kelime bulutu ise Şekil 5' te belirtilmiştir. Şekil incelendiğinde merkezi konumda “İsrail” yer alırken merkeze yakınlık açısından “terör”, “sivillerin”, “Ürdün” kelimeleri de ön plana çıkmaktadır.

“Söyleyelim ve tekrarlayalım: Hamas, Filistin halkını temsil etmiyor.”
25.10.2023

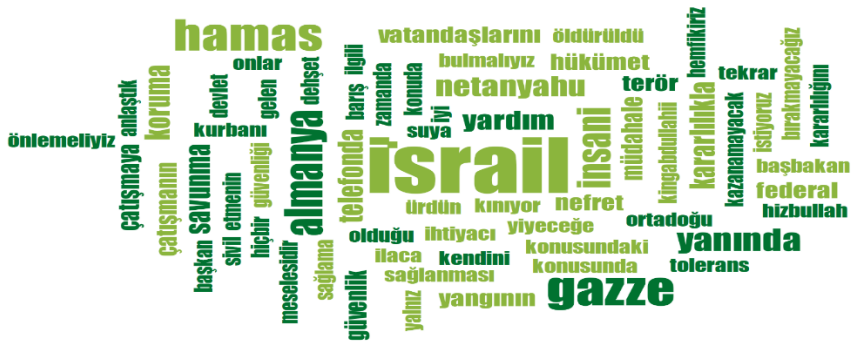
“Nihayetinde iki devletli çözüme (İsrail ve Filistin) ulaşmak için bugün kararlılıkla hareket etmeliyiz.” 25.10.2023

Almanya Şansölyesi Olaf Scholz tarafından paylaşılan 24 tweet araştırma kapsamında incelendiğinde oluşturulan kod ve alt kodlar Şekil 7’ de paylaşılmıştır. “Barış Yanlısı” temasında değerlendirilen tweetler “Terörizm Karşıtı”, “Barış Savunucu” ve “İsrail Destekçisi” şeklinde kodlanmıştır.

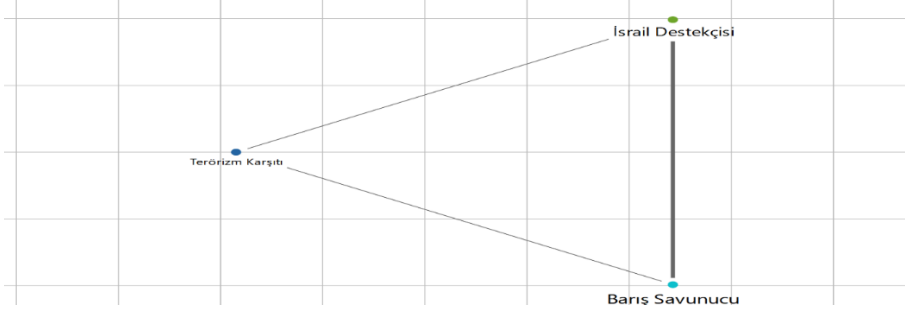
Şekil 7. Olaf Scholz Tweetlerinin Kod-Alt Kod Ağı

Şekil 8’de Scholz’ un tweetlerinde en sık tekrarlanan kelimelerden oluşturulan kelime bulutu verilmiştir. Kelime bulutunun merkezinde “İsrail” yer almaktadır. Bununla birlikte “insani”, “yardım”, “suya”, “kınıyor” kelimeleri de merkeze yakın alanlarda yer alan kelimelerdendir.

Şekil 8. Olaf Scholz Tweetlerinden Oluşturulan Kelime Bulutu

Şekil 9' da Scholz' un tweet kodlarından oluşturulan kod haritası görülmektedir. Harita incelendiğinde kodlar arasında yakın ilişki olmadığı fakat “İsrail destekçisi” ve “barış savunucu” kodlarının frekanslarının daha fazla olduğu görülmektedir.

Şekil 9. Olaf Scholz Tweetlerinin Kod Haritası

Scholz' un tweetleri değerlendirildiğinde İsrail desteği bir yaklaşım sergilediği bununla birlikte Filistin halkı için insani yardımı önemseydiği görülebilmektedir. Bununla birlikte barışın iki devletli çözümlerle sağlanabileceğine ve bu konuda ki işbirliklerine dikkat çekmektedir.

“Bugün #Israel 'dan dehşet verici bir haber ulaştı bize. Gazze'den gelen roket atışları ve artan şiddet bizi derinden sarsıyor. Almanya, Hamas'ın bu saldırılarını kınıyor ve İsrail'in yanında duruyor.” 07.10.2023

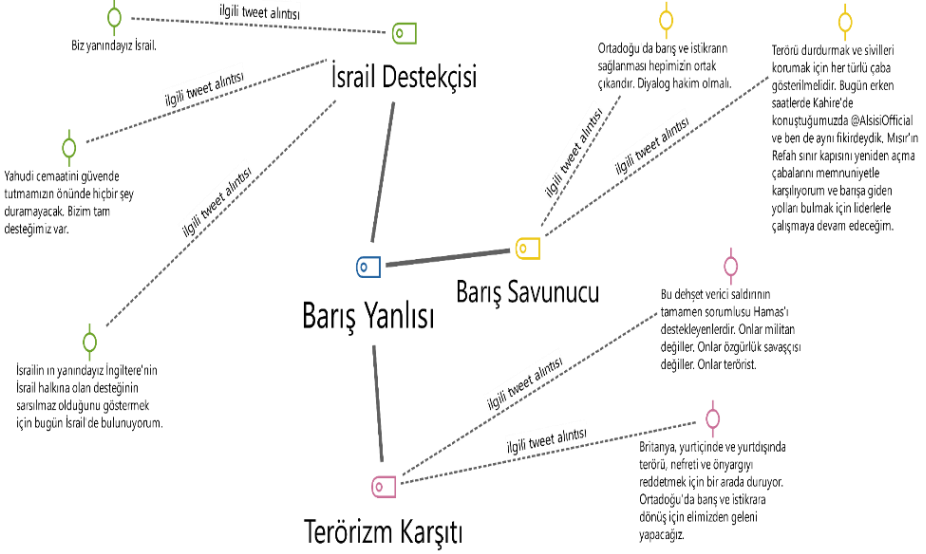
“Hamas'ın şiddetinden duyduğumuz dehşet içinde, şunu ayırt etmek önemlidir: Filistinliler Hamas değildir ve Hamas'ın onlar adına konuşma hakkı yoktur. Gazze'deki sivil halk da Hamas'ın kurbanı. Acilen insani yardıma ihtiyaç var.” 17.10.2023

“Acımasız terör. Savunmasız sivillerin infazı. Bebekler katledildi, çocuklar kaçırıldı. Aşağılanmış Holokost mağdurları. Kanımızı donduruyor. İsrail'in buna karşı kendini savunma hakkı vardır. Bir devletin vatandaşlarını koruma görevi vardır.” 17.10.2023

“Barış ve güvenlik ancak iki devletli çözümlerle sürdürülebilir bir şekilde sağlanabilir. @KingAbdullahII ve konuşmamızda bu konuda anlaştık. Almanya sivilleri koruma ve insani yardım sağlama konusundaki kararlılığını sürdürüyor.” 03.11.2023

Birleşik Krallık Başbakanı Rishi Sunak tarafından süreç içerisinde savaş ile ilgili paylaşmış olduğu 38 tweet analiz edilmiştir. Analiz sonucunda tweetler “Barış Yanlısı” temasında ve “Terörizm Karşıtı”, “Barış Savunucu” ve “

Arabulucu” kodlarında incelenmiştir. Şekil 10’da bu bağlamda hazırlanan kod-alt kod ağı görülebilmektedir.

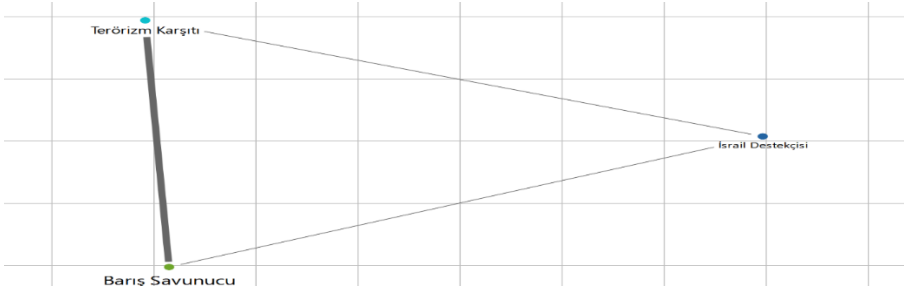
Şekil 10. Rishi Sunak Tweetlerinin Kod-Alt Kod Ağı

Rishi Sunak'ın tweetlerinde sık kullandığı kelimelerden oluşturulan kelime bulutuna göre “İsrail” merkezde olması nedeniyle ön plana çıkmaktadır. Bununla beraber merkeze yakınlık olarak “barış”, “terörü”, “işbirliği” ve “durdurmak” kelimeleri de dikkat çekmektedir.

Şekil 11. Rishi Sunak Tweetlerinden Oluşturulan Kelime Bulutu

Sunak tarafından paylaşılan tweetlerin kodlanması sonrası oluşturulan kod haritası Şekil 12’de belirtilmiştir. Kod haritası incelendiğinde “barış savunucu” ve “terörizm karşıtı” kodların hem daha yakın bir ilişkide oldukları hem de aralarındaki frekansında yoğun olduğu görülebilmektedir.

Şekil 12: Rishi Sunak Tweetlerinin Kod Haritası

Sunak tarafından bir aylık dönem içerisinde paylaşılan tweetlerin genel çerçevede ise İsrail desteği, insani yardım ve barışın önemi konuları üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir.

“ Hamas teröristlerinin bu sabah İsrail vatandaşlarına yönelik saldırıları karşısında şok oldum. İsrail'in kendisini savunma hakkı mutlakdır. İsraili yetkililerle temas halindeyiz ve İsrail'deki İngiliz vatandaşlarının seyahat tavsiyelerine uyması gerekiyor.” 07.10.2023

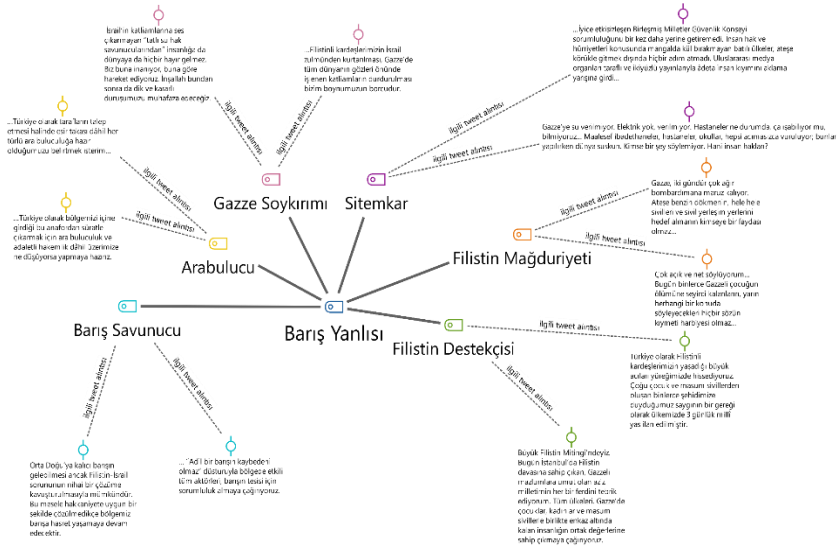
“Biz yanındayız İsrail” 08.10.2023

“İsrail'deki Hamas terör saldırılarının ardından şiddetin yayılmasını önlemeye yönelik daha geniş çabaların bir parçası olarak Mısır'dayım. Tüm liderler, bölgesel gerginliklerin önlenmesi ve insani yardımın Gazze'deki sivillere ulaşmasını sağlamak için birlikte çalışmalıdır. İngiltere yardımı hazır.” 20.10.2023

“İki devletli çözümün ne kadar önemli olduğunu asla gözden kaçırmamalıyız. Daha iyi bir gelecek vizyonunu, onu yok edeceklere karşı canlı tutmalıyız. Ortaklarımızla birlikte bunu yapacağız.” 23.10.2023

“Daha önce Başkan Mahmud Abbas ile Gazze'deki sivillere hayat kurtaran yardım ulaştırma çabaları hakkında bilgi veren bir görüşme yapmıştım. Hamas'ın Filistin halkını temsil etmediğini biliyoruz. Bu krize kalıcı bir çözüm bulmak için ortaklarımızla birlikte yoğun bir şekilde çalışmalıyız.” 31.10.2023

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın 07 Ekim 2023 ve 07 Kasım 2023 tarihleri arasında savaş hakkında X (Twitter) platformu aracılığı ile paylaşmış olduğu 18 tweetin analizi sonucunda “Barış Yanlısı” teması ve “Arabulucu”, “Gazze Soykırımı”, “Sitemkâr”, “Filistin Mağduriyeti”, “Filistin Destekçisi”, “Barış Savunucu” kodları oluşturulmuştur. Oluşturulan kod ve alt kod ağı Şekil 13'de görülebilmektedir. İlgili ağ üzerinde ilgili tweet alıntılarını da görebilmek mümkündür.

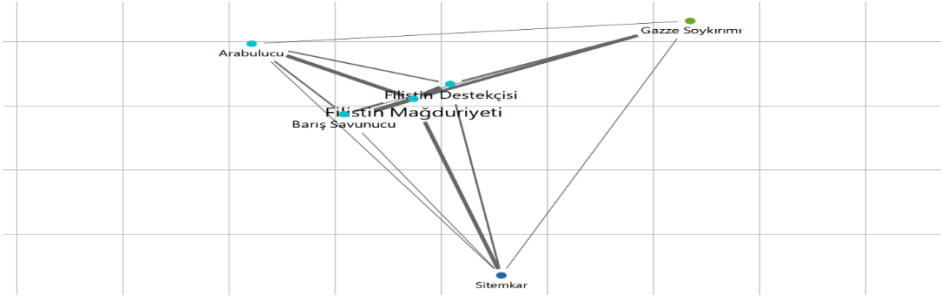
Şekil 13. Recep Tayyip Erdoğan Tweetlerinin Kod-Alt Kod Ağı

Recep Tayyip Erdoğan'ın tweetlerinden en sık kullanılan kelimeler kullanılarak oluşturulan kelime bulutu Şekil 14' te sunulmuştur. Kelime bulutu değerlendirildiğinde incelenen diğer liderlerden farklı olarak merkezde "Gazze" olması dikkat çekmektedir. Merkeze yakınlık olarak "İsrail", "barış", "batılı", "uluslararası" kelimeleri de ön plana çıkmaktadır.

Şekil 14. Recep Tayyip Erdoğan Tweetlerinden Oluşturulan Kelime Bulutu

Recep Tayyip Erdoğan'ın paylaştığı tweetlerin kodlanması sonucu elde edilen kod haritası Şekil 15' te görülebilmektedir. Şekil incelendiğinde "Filistin Mağduriyeti", "Filistin destekçisi" ve "Barış Savunucu" kodlarının yakın ilişki içerisinde oldukları tespit edilmekle birlikte kodlar arasındaki frekansında oldukça fazla olduğu saptanabilmektedir.

Şekil 15. Recep Tayyip Erdoğan Tweetlerinin Kod Haritası

Recep Tayyip Erdoğan'ın ilgili dönem içerisinde tweetleri değerlendirildiğinde Filistin ve İsrail sivil vatandaşlarının zarar görmesine karşı olduğu, orantısız güç kullanımı nedeniyle Gazze halkının mağdur olduğu, savaşın hiçbir zaman kazananı olmayacağı sebebiyle barışın savunulması gerektiği ve bu konuda tarafların talebi doğrultusunda arabulucu olabileceği sonucuna ulaşılabilmektedir.

"Orta Doğu'ya kalıcı barışın gelebilmesi ancak Filistin-İsrail sorununun nihai bir çözüme kavuşturulmasıyla mümkündür. Bu mesele hakkaniyete uygun bir şekilde çözülmedikçe bölgemiz barışa hasret yaşamaya devam edecektir." 08.10.2023

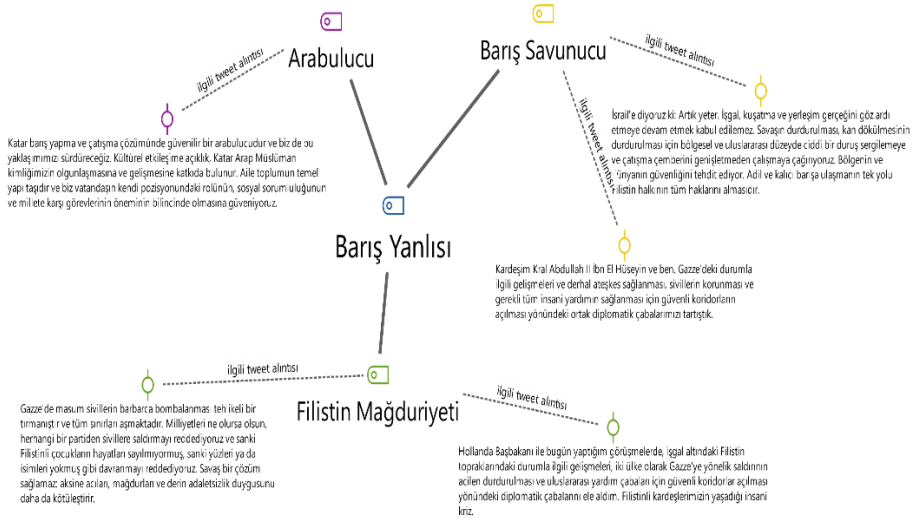
"...Türkiye olarak tarafların talep etmesi halinde esir takası dâhil her türlü arabuluculuğa hazır olduğumuzu belirtmek isterim..." 09.10.2023

"Gazze'ye su verilmiyor. Elektrik yok, verilmiyor. Hastaneler ne durumda, çalışabiliyor mu, bilmiyoruz... Maalesef ibadethaneler, hastaneler, okullar, hepsi acımasızca vuruluyor; bunlar yapılırken dünya suskun. Kimse bir şey söylemiyor. Hani insan hakları?" 10.10.2023

"Büyük Filistin Mitingi'ndeyiz. Bugün İstanbul'da Filistin davasına sahip çıkan, Gazzeli mazlumlara umut olan aziz milletimin her bir ferdini tebrik ediyorum. Tüm ülkeleri, Gazze'de çocuklar, kadınlar ve masum sivillerle birlikte enkaz altında kalan insanlığın ortak değerlerine sahip çıkmaya çağırıyoruz." 28.10.2023

"Biz "adil bir barışın kaybedeni olmayacağına" olan samimi inancımızla hareket ediyoruz..." 28.10.2023

Katar Emiri Temim bin Hamed es-Sani tarafından bir aylık süreç içerisinde Twitter (X) üzerinden savaş ile ilgili paylaşılan 5 tweet analiz edilmiştir. Analiz sonucunda tema "Barış Yanlısı" olurken kodlar ise "Filistin Mağduriyeti", "Arabulucu", "Barış Savunucu" olarak oluşturulmuştur. Yapılan kodlamaya dair kod alt kod ağı Şekil 16' da yer almaktadır.

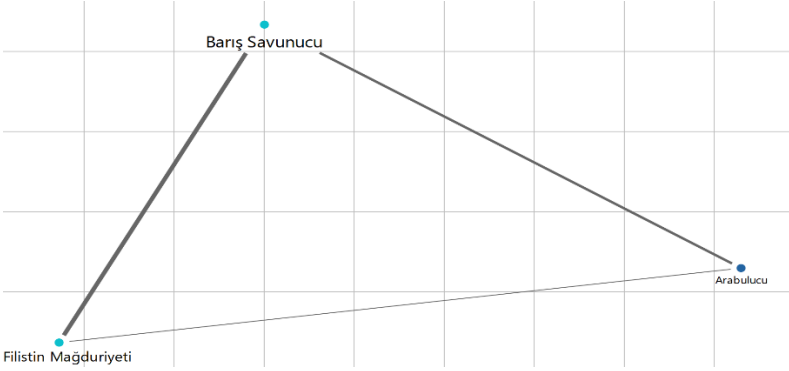
Şekil 16. Temim bin Hamed es-Sani Tweetlerinin Kod- Alt Kod Ağı

Katar Emiri Temim bin Hamed es-Sani' nin paylaştığı tweetler içinde en sık kullandığı kelimelerden elde edilen kelime bulutu Şekil 17'de belirtilmiş olup en sık kullanılan kelimenin merkezi konumda yer alan "Gazze" olduğu görülmektedir. Kelime bulutunda yer alan "insani", "diplomatik", "çatışma" ve "güvenli" kelimeleri de dikkat çekmektedir.

Şekil 17. Temim bin Hamed es-Sani Tweetlerinden Oluşturulan Kelime Bulutu

Temim bin Hamed es-Sani' nin paylaştığı tweetlerin kodlanması sonucu elde edilen kod haritası aşağıdaki şekilde yer almaktadır. Şekil 18 incelendiğinde kodlar arasında herhangi bir yakın ilişkiden söz edilemezken "Barış Savunucu" ve "Filistin Mağduriyeti" kodları arasında frekansın daha yoğun olduğu görülebilmektedir.

Şekil 18. Temim bin Hamed es-Sani Tweetlerinin Kod Haritası

Temim bin Hamed es-Sani tarafından paylaşılan tweetlerin çözümlenmesi sonucunda genel olarak barış yanlısı bir tutum sergilediği ve arabuluculuk konusunda gayretli olduğu tespit edilmiştir.

“...İsrail'e diyoruz ki: Artık yeter. İşgal, kuşatma ve yerleşim gerçeğini göz ardı etmeye devam etmek kabul edilemez. Savaşın durdurulması, kan dökülmesinin durdurulması için bölgesel ve uluslararası düzeyde ciddi bir duruş sergilemeye ve çatışma çemberini genişletmeden çalışmaya çağırıyoruz. Bölgenin ve dünyanın güvenliğini tehdit ediyor. Adil ve kalıcı barışa ulaşmanın tek yolu Filistin halkının tüm haklarını almasıdır...” 24.10.2023

“...Katar barış yapma ve çatışma çözümünde güvenilir bir arabulucudur ve biz de bu yaklaşımımızı sürdüreceğiz. Kültürel etkileşime açıklık, Katar Arap Müslüman kimliğimizin olgunlaşmasına ve gelişmesine katkıda bulunur. Aile toplumun temel yapı taşıdır ve biz vatandaşın kendi pozisyonundaki rolünün, sosyal sorumluluğunun ve millete karşı görevlerinin önemini bilincinde olmasına güveniyoruz.” 24.10.2023

Sonuç ve Öneriler

Bu çalışma ile 07 Ekim 2023 tarihinde Hamas'ın İsrail'e saldırması ile başlayan savaş hakkında dünya siyasi liderlerinin X (Twitter) paylaşımlarının analizi amaçlanmıştır. Bu bağlamda Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Joe Biden, Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron, Almanya Şansölyesi Olaf Scholz, Birleşik Krallık Başbakanı Rishi Sunak, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve Katar Emiri Temim Bin Hamed Es-Sani tweetleri çözümlenmiştir. Analiz için MAXQDA 2020 paket programından faydalanılmıştır.

Joe Biden, Emmanuel Macron, Olaf Scholz ve Rishi Sunak'ın İsrail'in kendisini savunma hakkı olduğunu ve bu konudaki desteklerini savaşın ilk döneminden beyan ettikleri tespit edilmiştir. Devam eden süreçte ise Filistin halkının Hamas tarafından temsil edilmediğini ve onlarında bu savaşta kurban

oldukları yönündeki tweetleri de dikkat çekmektedir. Bununla birlikte insani yardım ve iki devletli barışın sağlanması noktasında hassasiyetleri de görülebilmektedir.

Recep Tayyip Erdoğan'ın mevcut savaş karşısında paylaşmış olduğu tweetler incelendiğinde ise özellikle savaşın tarafları arasındaki masum sivillere dikkat çektiği görülmektedir. Bu noktada İsrail ordusunun Filistin halkına orantısız güç uygulaması neredeyse katliama varan davranışlar sonucunda insan hakları savunucularına sitemini belirten söylemleri de bu durumu doğrular niteliktedir. Erdoğan'ın özellikle "...adil bir savaşta kaybedenin olmayacağı..." söylemi savaş tutumunu tam olarak ifade etmektedir. Ek olarak barışın sağlanabilmesi için arabuluculuk konusunda ki hassasiyeti de görülebilmektedir.

Katar Emiri Temim bin Hamed es-Sani diğer siyasi liderlere kıyasla daha az paylaşımında bulunmasına rağmen ilgili tweetlerde tutumunu net olarak belirtmektedir. Mevcut savaşta Filistin halkının mağduriyetine dikkat çekerken, savaşın çözüm olmayacağını adil ve kalıcı barışın sağlanması gerektiği savunan tweetleri bulunmaktadır. Arabuluculuk konusunda da sorumluluk alacağını belirten Temim bin Hamed es-Sani'nin insani yardım içinde gerekli hassasiyet içerisinde olduğu tespit edilmiştir.

Genel çerçevede liderlerin siyasi iş birlikleri de göz önüne alındığında destekledikleri farklı taraflar olmasıyla birlikte ortak kanunun barış yanlılığı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu bağlamda Hamas'ın Filistin halkını temsil etmediği ve savaşın her iki taraf içinde yıkıcı sonuçları olduğu ve sivillerin bu durumdan zarar görmemesi gerektiği konusunda hemfikir olduğu, insani yardım konusunda tüm liderlerin gayretli çalışmalar yürüttüğü tespit edilmiştir.

Yapılan çalışma ile Hamas ve İsrail savaşı konusunda dünya siyasi liderlerinin X (Twitter) paylaşımları analiz edilmiştir. Araştırma kapsamında X (Twitter) platformunu aktif kullanmayan liderler oluşu çalışmanın kısıtlarından biri olurken yapılacak çalışmalar için farklı analiz teknikleri kullanılarak, zaman kapsamı genişletilerek ve analize dâhil edilen siyasi liderler artırılarak çalışma zenginleştirilebilir. Çalışmanın mevcut savaş hakkında siyasi liderlerin tutumlarını ve söylemlerinin analizini ortaya koyarak alana fayda sağlayabileceği düşünülmektedir.

Değerlendirme	İki Dış Hakem / Çift Taraflı Körleme
Etik Beyan	* Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği ve etik kurul kararı gerektirmediği beyan olunur.
Benzerlik Taraması	Yapıldı – Ithenticate
Etik Bildirim	itobiad@itobiad.com
Çıkar Çatışması	Çıkar çatışması beyan edilmemiştir.
Finansman	Bu araştırmayı desteklemek için dış fon kullanılmamıştır.
Yazar Katkıları (Makale Çift veya Üç Yazarlı olduğu taktirde)	Çalışmanın Tasarlanması: 1. Yazar (%40), 2. Yazar (%30), 3. Yazar (%30) Veri Toplanması: 1. Yazar (%40), 2. Yazar (%30), 3. Yazar (%30) Veri Analizi: 1. Yazar (%40), 2. Yazar (%30), 3. Yazar (%30) Makalenin Yazımı: 1. Yazar (%40), 2. Yazar (%30), 3. Yazar (%30) Makale Gönderimi ve Revizyonu: 1. Yazar (%40), 2. Yazar (%30), 3. Yazar (%30)
Peer-Review	Double anonymized - Two External
Ethical Statement	It is declared that scientific and ethical principles have been followed while carrying out and writing this study and that all the sources used have been properly cited.
Plagiarism Checks	Yes - Ithenticate
Conflicts of Interest	The author(s) has no conflict of interest to declare.
Complaints	itobiad@itobiad.com
Grant Support	The author(s) acknowledge that they received no external funding in support of this research.
Author Contributions (If the article is written by two or three authors)	Design of Study: 1. Author (%40), 2. Author (%30), 3. Author (%30) Data Acquisition: 1. Author (%40), 2. Author (%30), 3. Author (%30) Data Analysis: 1. Author (%40), 2. Author (%30), 3. Author (%30) Writing up: 1. Author (%40), 2. Author (%30), 3. Author (%30) Submission and Revision: 1. Author (%40), 2. Author (%30), 3. Author (%30)

Kaynakça | References

- Abuşoğlu, H. Ö. (2024). 7 Ekim İsrail-Hamas Çatışması: Al Jazeera ve CNN International Haberlerinin Barış Gazeteciliği Perspektifiyle Analizi. *Journal Of Current Debates In Social Sciences (Cudes)*, 7(7 (1)), 47-62.
- Alkan, A., Güder, M., Özyıldız, K.H., ve Dere, T. (2023). Hekim Göçünün Twitter Perspektifinden İncelenmesi. *Hacettepe Sağlık İdaresi Dergisi*, 26 (3), 615-640.
- Aslan, P. (2015). Kriz İletişimi Yönetimi, Sosyal Medya ve Liderlik: 'Baltimore Olayları'nda Barack Obama ve Hillary Clinton'ın Twitter Mesajlarına Dair Bir İnceleme. *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, (49), 15-30.
- Avşar, Z., ve Koyuncu, S. (2024). 7 Ekim Sonrası Gazze'ye İsrail Saldırıları ve Dezenformasyon. *Ombudsman Akademik*, (Özel Sayı 2 (Gazze)), 363-404.
- Aydın, A. F. (2024). Sosyal Medyada Propaganda ve Algı Yönetimi: İsrail-Filistin Savaşı Örneği. *Ombudsman Akademik*, (Özel Sayı 2 (Gazze)), 65-99.
- Bademli, K., Kaya Kılıç, A. ve Kayakuş, M. (2023). Şizofreni ve Psikoza Yönelik Damgalamayı Değerlendirmede Twitter Kullanımı: Nitel Çalışma. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 34 (3), 154-161.
- Berg, B. L. ve Lune, H. (2017). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Konya: Eğitim Yayınevi.
- Bilgiç, A. ve Akyüz, S. S. (2020). Türkiye'de Covid-19 Pandemisi Döneminde Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın Sosyal Medya Kullanımı: Twitter Paylaşımları İçerik Analizi. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Özel Sayı, 230-243.
- Bilgin, N. (2014). Sosyal Bilimlerde İçerik Analizi Teknikler ve Örnek Çalışmalar. Ankara: Siyasal Yayın Dağıtım.
- Bozkurt, Ö. (2018). Sosyal Medya ve Kültürel Yansımaları. *Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5 (14), 406-417.
- Celik, A., Boz, N., & El-awaisi, K. (2024). The Role of X "Twitter" in the Palestinian-Israeli Conflict a Focus on MFA's Official Accounts. *Ulisa: Uluslararası Çalışmalar Dergisi*, 8(1), 1-13.
- Creswell, J. W. (2015). Nitel Araştırma Yöntemleri: Beş Yaklaşımına Göre Nitel Araştırma ve Araştırma Deseni (3. Baskıdan Çeviri). M. Bütün Ve S.B. Demir (Çev. Ed.). Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Çelik, A., Boz, N. ve El-awaisi, K. (2024). Filistin-İsrail Çatışmasında X "Twitter"ın Rolü MFA'nın Resmi Hesaplarına Odaklanma. *Ulisa: Uluslararası Çalışmalar Dergisi*, 8(1), 1-13.

Çelik, F. (2020). İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı Seçimi'nde Adayların Twitter İçeriklerinin Siyasal İletişim Açısından İncelenmesi. *Erciyes İletişim Dergisi*, 7 (1), 123-148.

Ergen, E. (2024). Çerçeveleme Kuramı Bağlamında Kamu Yayın Kuruluşlarının İsrail-Filistin Çatışmasına Yaklaşımlarının İncelenmesi: G7 Ülkeleri, Rusya ve Türkiye Örneği. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, (67), 75-95.

Gazalı Demirtaş, Z. ve Demirtaş, İ. (2017). Kriz Dönemlerinde Sosyal Medya Kullanımı: 15 Temmuz Darbe (Kalkışma) Girişimi Sonrasında Türkiye'deki Bakanlar Kurulu Üyelerinin Twitter Kullanımı Üzerine Bir İnceleme. *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, 8 (19), 137-146.

Glesne, C. (2014). Nitel Araştırmaya Giriş (4. Baskı). A. Ersoy Ve P. Yalçınoğlu. (Çev. Ed.). Ankara: Anı Yayıncılık.

Gökçe, O. (2001). *İçerik Çözümlemesi: Teori, Metod, Uygulama*. Selçuk Üniversitesi Yaşatma ve Geliştirme Vakfı Yayınları.

Gökdemir, A. (2024). İngiliz Medyasında İsrail-Filistin Savaşının Haberin Tarafgirliği Ekseninde Değerlendirmesi. *Mevzu-Sosyal Bilimler Dergisi*, (12), 225-261.

Gül, K. (2024). Yeni Medyada Yalan Haber Olgusu Ve Doğrulama Platformu Olarak Teyit.Org Üzerine Bir İnceleme. *İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(3), 419-458.

Güven, A. (2022). Netflix Twitter Hesaplarının ABD ve Türkiye Özelinde Karşılaştırılması ve Kullanılan Strateji Farklılıklarının Belirlenmesi. *Bakırçay Üniversitesi Nitel Araştırmalar Çalıştayı Bildiriler Kitabı, İzmir, Türkiye, 14 - 15 Ekim 2022*, (s.1-20) içinde.

İralı, A. E. (2023). Sanal Gerçeklik Gözlüğü Reklamlarına Yönelik Bir İçerik ve Duygu Analizi Çalışması: Quest 2 örneği. *TRT Akademi*, 8 (17), 218-245.

Kahraman, İ. (2023). Twitter'da Korku Söylemi Kullanımı: Siyasi Liderlere Dair Karşılaştırmalı Bir Analiz. *Selçuk İletişim Dergisi*, 16 (2), 354-386.

Kanılmaz, A. (2021). Kriz Dönemlerinde Liderlerin Twitter Kullanımı: Koronavirüs (Covid-19) Pandemisi Türkiye Örneği. *Maltepe Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 8 (1), 3-27.

Karakulakoğlu, S. E. ve Uğurlu Ö. (2015). *İletişim Çalışmalarından Dijital Yaklaşımlar Twitter*. Heretik Yayıncılık. 95-101

Kazaz, M., Özkan, B., ve Acar, N. (2024). 7 Ekim Olaylarına Yönelik Türk Medyasında Haber Çerçevesi. *International Journal Of Communication And Media Research*, 4(2), 96-109.

Kıymaz, E. (2023). "Twitter'da Kadın Siyasetçilere Yönelik Cinsiyetçi Söylemlerin Kullanımı. *Türkiye Medya Akademisi Dergisi*, 3 (5), 367-395.

Klimesš, D. (2017). Understanding Journalists on Twitter: The Czech Case. In *Strategic Innovative Marketing: 4th IC-SIM, Mykonos, Greece 2015* (pp. 219-225). Springer International Publishing.

Klimesš, D. (2017). Understanding Journalists on Twitter: The Czech Case. In: Kavoura, A., Sakas, D., Tomaras, P. (eds) *Strategic Innovative Marketing. Springer Proceedings in Business and Economics. Springer, Cham.* https://doi.org/10.1007/978-3-319-33865-1_28

Koçak, A. ve Arun, Ö. (2006). İçerik Analizi Çalışmalarında Örneklem Sorunu. *Selçuk İletişim Dergisi*, 4 (3), 21-28.

Kurtuluş, S. B. (2018). *Siyasal İletişimde Yeni Medyanın Kullanımı ve Etkisi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Maxwell, J. A. (1992). Understanding and Validity in Qualitative Research. *Harvard Educational Review*, 62, 979 -1000.

Miles, M. B., ve Huberman, A. M. (2015). Nitel Veri Analizi: Genişletilmiş Bir Kaynak Kitap (1. Baskı). S. Akbaba Altun And A. Ersoy (Çev. Eds). Ankara: Pagem Akademi.

Onat, F. (2010). Bir Halkla İlişkiler Uygulama Alanı Olarak Sosyal Medya Kullanımı: Sivil Toplum Örgütleri Üzerine Bir İnceleme. *Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, 31, 103-122.

Özer, E. ve Torun, N.K. (2022). R ile içerik analizi ve duygu analizi Paribu borsası. İ. Demir ve H. İş (Ed.) *Uluslararası Bilişim Kongresi Bildiriler Kitabı*, 17-19 Şubat 2022, Batman (s. 175-180) içinde. Batman Üniversitesi Yayınevi.

Sönmez, E. (2022). Sosyal Medyada Siyasal İletişim ve Politainment: 2019 Yerel Seçimlerinde Sosyal Medya Paylaşımının Politainment Bağlamında Tematik Analizi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ardahan Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı.

Türkoğlu, H. S. (2024). Sosyal Medyada Yanlış Bilinç İnşası: Gazze'ye Yönelik İsrail Saldırılarının Dezenformasyon Boyutu. *Marmara Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (21), 28-47.

Tüylüoğlu, E. (2023). Siyasal Pazarlamada Bir Siyasal İletişim Aracı Olarak Sosyal Medyanın Kullanımı: XIII. Cumhurbaşkanlığı Seçimi II. Turunda Adayların Twitter Kullanımları ve Söylemleri. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 15 (4), 2863-2879.

Yılmaz, D. (2024a). Türk Medyasında Hamas-İsrail Çatışması: Analiz ve Değerlendirme. *TRT Akademi*, 9(20), 80-123.

Yılmaz, D. (2024b). Filistin-İsrail Çatışması: Liberal Basının Bakış Açısından Uluslararası Bir Analiz. *Ombudsman Akademik*, (Özel Sayı 2 (Gazze)), 309-344.

Zhang, M. M., Jansen, J. B., ve Chowdhury, A. (2011). Business engagement on Twitter: a path analysis. *Electronic Markets*, 21 (3) , 161-175.